

آنچه درباره سیلاب

باید بدانیم

@MardomeHazer

استوری‌ها را تا پایان ببینید...

قطع‌عاشما هم موقع بارش باران با
آبگرفتگی معابر شهر و کوچه و محله
خودتون رو برو شدید.

و یا در اثر جاری شدن سیل در شهر،
خسارت هایی به شما وارد شده.

**مسئول پیشگیری از سیلاب
کدوم اداره و نهاد و سازمانه؟**

به نظر شما چرا بعد از گذشت این
همه سال، موقع بارش باران باید با
مشکلات جدی آبگرفتگی معابر
عمومی و منازل مسکونی روبرو
باشیم تا جایی که به بحران تبدیل
شده و خسارت‌های جدی مالی و
جانی به بار می‌باره؟

نقش شهرداری، وزارت نیرو
و منابع طبیعی و آبخیزداری
در کنترل و مهار سیلاب کجاست؟

چرا این حجم آب مدیریت نمیشه که
هم از وقوع سیل جلوگیری بشه و
هم در فصل تابستان با مشکل جدی
کمبود آب مواجه نشیم؟

سیلاب یعنی: جریان شدید و طغیان ناگهانی آب که در اثر بارش باران در مدت زمان خاصی بوجود می‌آید و از بستر طبیعی خودش تجاوز کرده و باعث خسارت می‌شود.

سیلاب یکی از مخرب‌ترین بلاهای طبیعی محسوب می‌شود و متأسفانه هر ساله با شروع فصل بارندگی مردم باید نگران سیلاب و خسارت‌های بعدها اون باشن.

برای مردم سؤاله، با وجود اینکه این مسئله هر ساله در کشور تکرار و در برخی مواقع تبدیل به بحران می‌شود، **چرا فکر اساسی و اقدام جدی به برخان می‌شود،** **برای حل این مسئله صورت نمی‌گیرد؟**

عوامل تشدید آسیب سیلاب:

۱. ساخت و سازهای غیرقانونی در بسترهای حريم رودخانه‌ها
۲. عدم تملک ساختمان‌های در مسیل، توسط شهرداری
۳. تخریب منابع طبیعی و پوشش گیاهی
۴. عدم لایروبی دره‌ها، نبود و یا اجرای غلط دیواره محافظتی دره‌ها و رودخانه‌های فصلی
۵. مسدود شدن دهانه پل‌ها به خاطر زباله‌ها و نخاله‌های ساختمانی

عوامل تشديد آسیب سیلاپ:

۵. حذف و تغيير کاري بری مسیل های شهری
۶. کاهش ميزان جذب آب در سطح زمين
۷. بی توجهی به پهنه های خطر در طرح های توسعه شهری
۸. احداث جاده یا پل (با عرض و ارتفاع نامناسب) بر روی رودخانه بدون در نظر گرفتن دبی و شرایط سیلابی رودخانه (دبی یعنی مقدار آبی که از جای مشخصی در مدت زمان مشخص عبور می کند)

مسئولیت شهرداری در پیشگیری از وقوع سیلاب در محدوده شهر :

مدیریت ایمنی و بحران، یکی از موارد مدیریت شهریست که شامل مراحل پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران میشه و نقش شهرداری ها به عنوان یک نهاد عمومی

در مدیریت ایمنی و بحران بسیار مهم و

محوریست. طبق بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون

شهرداری، تصمیم و اقدام مؤثر برای حفظ

شهر از خطر سیل بر عهده شهرداری هاست.

وظایف شهرداری در پیشگیری از وقوع سیلاب در محدوده شهر:

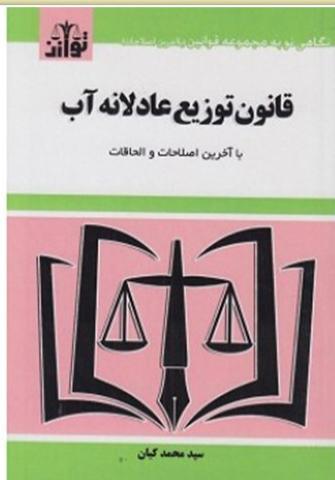
۱. لایروبی و دیوارکشی دره‌ها و رودخانه‌ها
۲. جلوگیری از تخلیه زباله‌ها و نخاله‌های ساختمانی در دره‌ها و رودخانه‌ها
۳. جلوگیری از عملیات ساختمانی بدون پروانه یا خلاف پروانه در محدوده و حریم شهر خصوصاً در بسترهای رودخانه‌ها و رودخانه‌ها

آسفالت متخلخل جهت نفوذپذیری آب در زمین

وظایف شهرداری در پیشگیری از وقوع سیلاب در محدوده شهر:

۴. تملک اراضی و املاک در مسیل باهدف حفظ و اصلاح مسیل ها
۵. کنترل و جلوگیری از رواناب ها
۶. افزایش امکان نفوذپذیری آب در سطح زمین
۷. تشکیل ستاد مدیریت بحران شهرداری

مسئولیت وزارت نیرو در پیشگیری از وقوع سیلاب داخل و خارج از محدوده شهر:

تبصره اماده ۲ از قانون توزیع عادلانه
آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ :

**تعیین پهنای بسترو حریم هر رودخانه،
نهر طبیعی، مسیل، مرداب و برکه
طبیعی با وزارت نیرو است.**

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

مسئولیت وزارت نیرو در پیشگیری از وقوع سیلاب داخل و خارج از محدوده شهر:

تبصره ۳ ماده ۲ از قانون توزیع عادلانه آب
مصوب : ۱۳۶۱/۱۲/۱۶

**هر نوع حفاری و دخل و تصرف در بستر رودخانه‌ها،
انهار طبیعی، کانال‌های عمومی، مسیل‌ها، مرداب
و برکه‌های طبیعی و همچنین در حریم قانونی
سواحل دریاها و دریاچه‌ها اعم از طبیعی و یا
مخزنی ممنوع است مگر با اجازه وزارت نیرو.**

شرکت سهامی
آب منطقه‌ای بوشهر

Regional Water Company of Boushehr

www.bsrw.ir

مسئولیت وزارت نیرو در پیشگیری از وقوع سیلاب داخل و خارج از حدوده شهر:

آیین نامه مربوط به بسترو حریم رودخانه ها،
انهار، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و
شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی:

ماده ۲ - تعیین حد بسترو حریم رودخانه ها

انهار، مسیل ها، مرداب ها و برکه های طبیعی
بر عهده شرکت های آب منطقه‌ای است.

مسئولیت وزارت نیرو در پیشگیری از وقوع سیلاب داخل و خارج از محدوده شهر:

آیین نامه مربوط به بسترو حریم رودخانه ها،
انهار، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و
شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی:

ماده ۵ - شرکت آب منطقه ای بعد از علامت گذاری نهايی حد بستر
و حریم تعیین شده باید نسخه ای از نقشه مربوط به بسترو حریم
را برای اطلاع به اداره ثبت اسناد و املاک، بخشداری و شهرداری
ارسال و مراتب را به نیروی انتظامی اعلام کند تا با همکاری نیروی
انتظامی از تجاوز اشخاص به بسترو حریم رودخانه ها، انهار،
مسیل ها و ... جلوگیری کند.

مسئولیت وزارت نیرو در پیشگیری از وقوع سیلاب داخل و خارج از محدوده شهر:

آیین نامه مربوط به بسترو حریم رودخانه ها، انهر، مسیل ها، مرداب ها، برکه های طبیعی و شبکه های آبرسانی، آبیاری و زهکشی:

ماده ۱۳ - وزارت خانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی، شهرداری ها و همچنین سازمان ها و نهادهای وابسته به دولت مکلفند قبل از اجرای طرح های مربوط به خود و صدور پروانه لازم، بسترو حریم رودخانه ها، انهر، مسیل ها، مرداب ها و برکه های طبیعی را استعلام نمایند. هر نوع تصرف در بسترو حریم باید با موافقت کتبی و قبلی وزارت

نیرو باشد.

@MardomeHazer

مسئولیت منابع طبیعی و آبخیزداری در پیشگیری از وقوع سیلاب:

آبخیزداری چیست؟

مجموعه اقداماتی که در بالا دست منطقه و نقطه شروع سیلاب برای کنترل شدت و حجم آب و همچنین ذخیره آن در زمین انجام می‌گیرد که در نتیجه تأثیر جدی بر حفظ خاک و پوشش گیاهی نیز دارد. به همین دلیل محور اصلی در مهار سیلاب باید موضوعات آبخیزداری و آبخوانداری باشد.

فواید آبخیزداری:

۱. کاهش حجم و شدت سیلاب
۲. جلوگیری از فرسایش خاک (حفظ خاک)
۳. جلوگیری از تخریب منابع طبیعی (حفظ پوشش گیاهی)
۴. ذخیره آب به عنوان منابع دائمی و زیرزمینی (حفظ آب)
۵. جلوگیری از فرونشست زمین (فروچاله)
۶. جلوگیری از خسارت‌های مالی و جانی
۷. بوجود آمدن تفرجگاه برای مردم

مدیریت بحران

تعريف بحران:

بحران حادثه‌ای است که در اثر خدادها و عملکردهای طبیعی و انسانی به طور ناگهانی به وجود می‌آید و خسارت را به یک مجموعه یا جامعه‌ی انسانی وارد می‌کند و بر طرف کردن آن، نیاز به اقدامات و عملیات اضطراری و فوق العاده دارد.

اصولاً بحران‌ها زمانی به وجود می‌آیند که مدیریت در طول یک مدت، مسائل کوچک و قابل حل را نادیده گرفته و یا سعی در تغییر مسائل نداشته و این موضوع باعث شده تا مسائل حاد شود و در نهایت به صورت توده‌ای از مشکلات و مسائلی در بیایند که به راحتی قابل حل نباشند.

تعريف مدیریت بحران:

مجموعه اقداماتی که قبل از وقوع،
حین وقوع و بعداز وقوع بحران
جهت کاهش هرچه بیشتر آثار و
عوارض آن بحران انجام می‌شود.

ستاد مدیریت بحران در شهرداری:

با توجه به اینکه تأمین شرایط ایمن و مناسب برای زندگی

شهروندان و کنترل شرایط اضطراری در محدوده شهر بر عهده

شهرداریست، ستادی برای برنامه ریزی، تصمیم‌گیری و

هماهنگی برای پشتیبانی در شرایط اضطراری و بحرانی، به نام

ستاد مدیریت بحران شهرداری تشکیل میشے و براساس ماده

۴ دستورالعمل تشکیل ستاد مدیریت بحران در شهرداری‌ها،

فعالیت این ستاد به ۴ بخش تقسیم میشە:

۱. پیش بینی و پیشگیری ۲. آمادگی ۳. مقابله ۴. بازسازی

براساس ماده ۳ دستورالعمل تشکیل ستاد مدیریت

بحران در شهرداری‌ها جلسات عادی ستاد مدیریت

بحران شهرداری، به صورت ماهیانه و به دعوت رئیس

ستاد تشکیل میشە.

اعضای ستاد مدیریت بحران شهرداری:

۱. شهردار(رئیس ستاد)
۲. معاون خدمات شهری شهرداری(دبیر ستاد)
۳. معاون شهرسازی شهرداری
۴. معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری
۵. مدیران مناطق شهرداری
۶. یکی از اعضای شورای شهر
۷. نماینده اداره کل مدیریت بحران استانداری
۸. نماینده دفتر امور شهری و شوراهای استانداری
۹. نماینده فرمانداری
۱۰. نماینده دادگستری
۱۱. مدیر عامل سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری
۱۲. مسئول روابط عمومی شهرداری
۱۳. دو نفر کارشناس متخصص در حوزه مدیریت بحران(با تأیید رئیس ستاد)

وظایف ستاد مدیریت بحران شهرداری:

۱. برنامه ریزی و نظارت بر ساخت و سازهای استاندارد و ایمن در شهر

۲. تهیه و اجرای برنامه های پیشگیری از حوادث از قبیل جانمایی ساختمانهای بلند مرتبه، انبارها و مخازن سوخت و مواد شیمیایی

۳. مطالعه و شناسایی تهدیدات، اماکن و نقاط حادثه خیز و در معرض خطر و اقدام در جهت رفع آن

(نقاطی مثل بافت قدیمی و سنتی شهر، مسیل ها، روان آبهای سطحی، مسیر رشته قنوات و چاه های مربوط)

۴. تهیه برنامه ها، امکانات، تجهیزات و ملزمومات مورد نیاز جهت مقابله با حوادث

۵. شناسایی و مشخص نمودن مناطق امن و فضاسازی جهت اسکان موقت آسیب دیدگان در حوادث و موقع بحرانی

۶. آموزش شهروندان جهت خود امدادی و پیشگیری از حوادث

۲۳

کارگروه کنترل سیلاب‌های شهری

ستاد مدیریت بحران و پدافند غیر عامل شهرداری کرمان

کارگروه‌های ستاد مدیریت بحران شهرداری:

۱. کارگروه تدفین

۲. کارگروه هشدار و اطلاع رسانی

۳. کارگروه کنترل سیلاب‌های شهری

۴. کارگروه ایمنی، آتش نشانی و امداد و نجات

اعضاى کارگروه کنترل سیلاب های شهری:

۱. نماینده معاونت خدمات شهری

شهرداری (مسئول کارگروه)

۲. نماینده سازمان یا واحد آتش نشانی و

خدمات ایمنی شهرداری

۳. نماینده جمعیت هلال احمر

۴. نماینده اداره آب و فاضلاب

۵. نماینده اداره جهاد کشاورزی